

SVET 10 DNÍČEK

Svetodníček / SEPTEMBER 2026

Svetodníček je projekt DO FÉNIX pre najmenšie fénixáčky a najmenších fénixákov vo veku 3-10 rokov. Každý mesiac si naša lesná kamarátka **Líška Cestopíška** vyberie jeden výnimočný svetový, medzinárodný alebo európsky deň z kalendára. Pri príležitosti oslavy tohto dňa vám ukáže niečo zaujímavé a pripraví aktivitu, ktorá bude s témou dňa súvisieť. Pomôžu jej aj lesní kamaráti **Sýkorka Svetomilka**, **Ježko Tvorilko** a **Zajko Hopko**. Spoločne si tak s nimi užijete mesiac venovaný špeciálnemu dňu.

Jeseň už je v plnom prúde a s ňou prichádza aj nový Svetodníček! Líška Cestopíška a jej kamaráti majú pre vás pripravené zaujímavé jesenné aktivity.

Výstupy z Októbrového Svetodníčka môžete posilať **do 15. novembra 2026** na adresu:

spravnecentrum@do-fenix.sk

@do_fenix

Detská organizácia FÉNIX

SVETODNÍČEK

PRE NAJEMENŠIE FÉNIXÁČKY A
FÉNIXÁKOV VO VEKU 3-10 ROKOV

20. OKTÓBER

Medzinárodný
deň stromov

Už ste si niekedy všimli, ako sa na jeseň menia stromy? Listy sa sfarbia do žltá, oranžova či červená a potom pomaly padajú na zem. Možno to vyzerá, akoby sa strom pripravoval o svoje listy, no v skutočnosti sa pripravuje na zimu. Stromy sú pritom dôležitou súčasťou prírody – poskytujú domov zvieratám, pomáhajú čistiť vzduch, zadržiavajú vodu a dávajú nám tiež aj kyslík.

20. októbra si pripomíname **Medzinárodný deň stromov**. Tento deň nám pripomína, aké dôležité sú stromy pre náš život aj pre celú prírodu. Poďme spolu objavovať jesenný svet stromov, pozorovať ich zmeny, spoznávať ich plody a listy a zistiť, prečo sa o stromy oplatí starať.

Detská organizácia FÉNIX

@do_fenix

SVETODNÍČEK

PRE NAJEMENŠIE FÉNIXÁČKY A
FÉNIXÁKOV VO VEKU 3-10 ROKOV

AKTIVITA LÍŠKY CESTOPÍŠKY

Je to až neuveriteľné, ale na svete poznáme takmer 60 tisíc druhov stromov, čo je naozaj obrovské množstvo. Najpestrejšie stromy nájdeme v dažďových pralesoch, napríklad v Amazonskom pralase v Južnej Amerike. Na Slovensku majú svoj domov taktiež mnohé druhy stromov - listnaté aj ihličnaté. Stromy nájdeme na uliciach, v parkoch, v záhradách a sadoch, najmä však v lesoch. Slovensko je krajina bohatá na lesy, tvoria takmer polovicu celého nášho územia. V nich rastie takmer miliarda stromov.

Líška Cestopíška sa tentokrát zahrá na **Stromového detektíva**. Chcela by spoznať čo najviac druhov stromov a bude veľmi rada, ak jej s tým pomôžete a vytvoríte si veľkú stromovú nástenku. Počas tejto aktivity zistíte, že každý strom môže vyzerať trochu inak. Stromy sa od seba odlišujú napríklad tvarom a veľkosťou listov, farbou a štruktúrou kôry, plodmi, semenami či tvarom koruny. Niektoré na jeseň zhadzujú listy, iné zostávajú zelené aj počas zimy.

Prechádzka stromových detektívov:

Vyberte sa spoločne na prechádzku - ideálne do lesa alebo parku, na miesto, kde rastie veľa rôznych druhov stromov. Každá dvojica si nájde vlastný strom, ktorý preskúma pomocou kartičky s otázkami. Dôkazovým materiálom pre detektívov budú listy alebo iné plody (gaštany, žalude, šišky, ...), ktoré z prechádzky prinesiete. Po prechádzke bude vašou úlohou zistiť o aký druh stromu ide, nakresliť ho a na papier prilepiť list. takto si vytvoríte veľkú stromovú nástenku. Koľko druhov s vami podarí nájsť?

Tip pre vedúcich a vedúce!

Do mobilu si môžete stiahnuť aplikáciu Plantnet, ktorá vám pomôže pri identifikácii stromov.

Pl@ntNet

Kartička stromového detektíva

- 🔍 **Pozrite sa na jeho listy**
Aký majú tvar, veľkosť a farbu?
- 🔍 **Preskúmajte jeho kôru**
Je hladká, drsná, popraskaná alebo má inú zaujímavú štruktúru?
- 🔍 **Hľadajte jeho semenka alebo plody**
Nájdete pod stromom žalude, gaštany, šišky, krídlaté semenka alebo niečo iné?
- 🔍 **Pozorujte jeho okolie**
Žije na ňom alebo pod ním nejaké zvieratko? Nájdete pavučinu, dierku, vtáčie hniezdo alebo inú stopu?

Kartička stromového detektíva

- 🔍 **Pozrite sa na jeho listy**
Aký majú tvar, veľkosť a farbu?
- 🔍 **Preskúmajte jeho kôru**
Je hladká, drsná, popraskaná alebo má inú zaujímavú štruktúru?
- 🔍 **Hľadajte jeho semenka alebo plody**
Nájdete pod stromom žalude, gaštany, šišky, krídlaté semenka alebo niečo iné?
- 🔍 **Pozorujte jeho okolie**
Žije na ňom alebo pod ním nejaké zvieratko? Nájdete pavučinu, dierku, vtáčie hniezdo alebo inú stopu?

SVETODNÍČEK

PRE NAJEMENŠIE FÉNIXÁČKY A
FÉNIXÁKOV VO VEKU 3-10 ROKOV

Príbeh Sýkorky Svetomilky

Sýkorka Svetomilka si počas jesennej prechádzky všimla, že stromy začínajú meniť svoje farby. Zelené listy sa postupne sfarbujú do žltá, oranžova či červená a napokon padajú na zem. Prečo to tak je? Stromy sa na jeseň pripravujú na zimu. Keď sa ochladí a dni sa skracujú, stromom sa prestáva oplácať udržiavať listy. Postupne v nich ubúda zelené farbivo – chlorofyl – a preto sa ukážu aj iné farby, ktoré boli v listoch ukryté. Strom potom listy zhodí a počas zimy šetrí vodu a energiu. A čo sa stane s listami, ktoré spadnú na zem? Nemusia skončiť v koši. Postupne sa rozkladajú a vracajú do pôdy živiny, ktoré môžu využiť ďalšie rastliny.

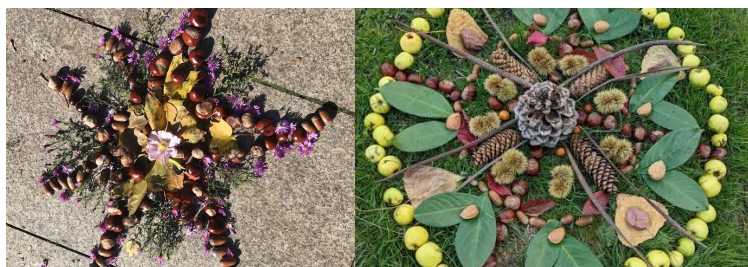

AKTIVITA SÝKORKY SVETOMILKY

Jesenný Land Art

Jeseň je plná farieb a príroda nám ponúka množstvo materiálu na tvorenie. Sýkorka Svetomilka preto pozýva deti vytvoriť si vlastné jesenné umelecké dielo priamo v prírode. Vyberte sa spolu von a nazbierajte prírodniny, ktoré nájdete na zemi – farebné listy, šišky, gaštany, žalude, kamienky, malé vetvičky či kúsky kôry. Z toho potom vytvorte land art – obrázok alebo obrazec priamo na zemi. Môžete vytvoriť strom, zvieratko, slniečko, jesennú krajinu, mandalu alebo úplne vlastný obrázok. Fantázii sa medze nekladú. Dôležité je používať len to, čo už v prírode leží – nič netrháme a prírodu nepoškodzujeme.

Detská organizácia FÉNIX

@do_fenix

fénix

SVETODNÍČEK

PRE NAJEMENŠIE FÉNIXÁČKY A
FÉNIXÁKOV VO VEKU 3-10 ROKOV

TVORIVÁ AKTIVITA JEŽKA TVORILKA

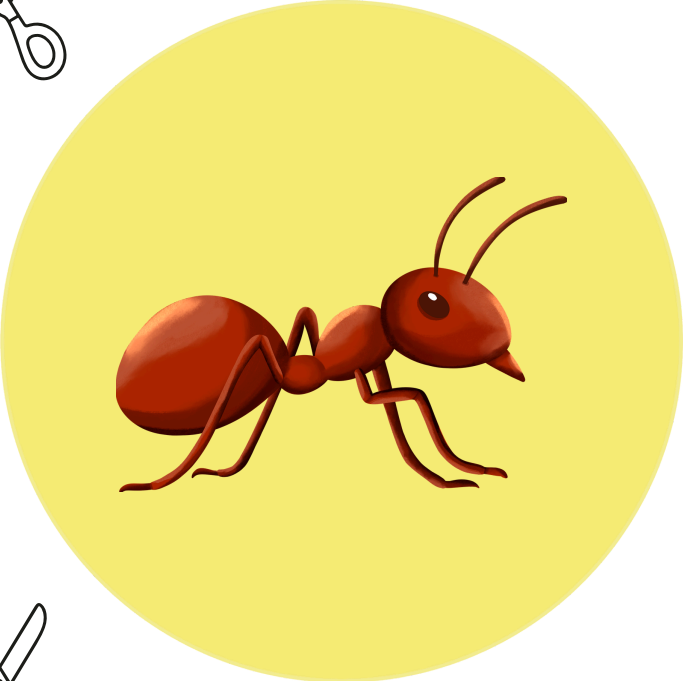
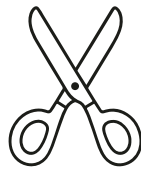
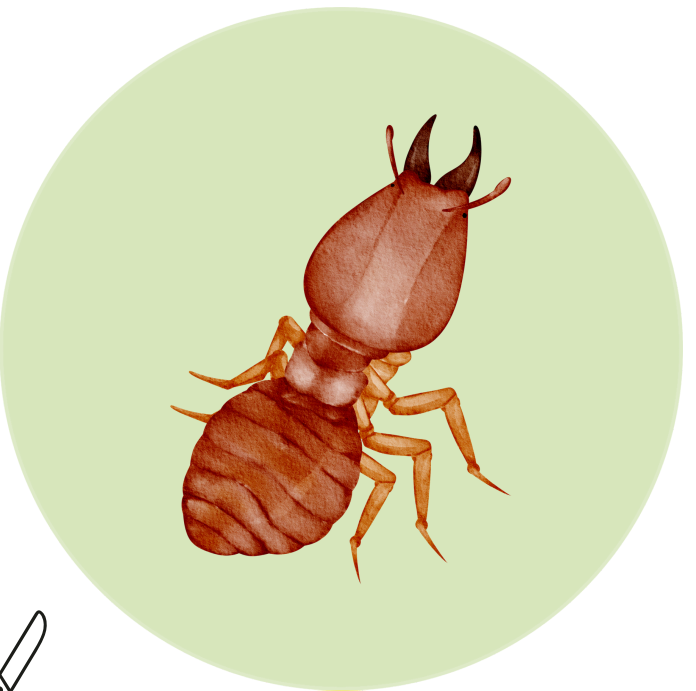
Strom plný života

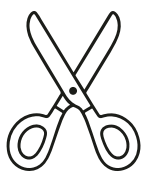
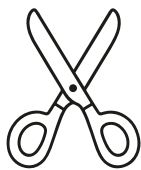
Strom nie je len vysoký kmeň a koruna plná listov. Pre mnohé zvieratá je domovom, úkrytom aj miestom, kde si hľadajú potravu. V dutinách môžu bývať vtáky alebo veveričky, pod kôrou sa ukrývajú drobné chrobáčky a medzi koreňmi si môžu nájsť svoje miesto ďalšie zvieratá. Ježko Tvorilko si pre vás pripravil „**Strom plný života**“.

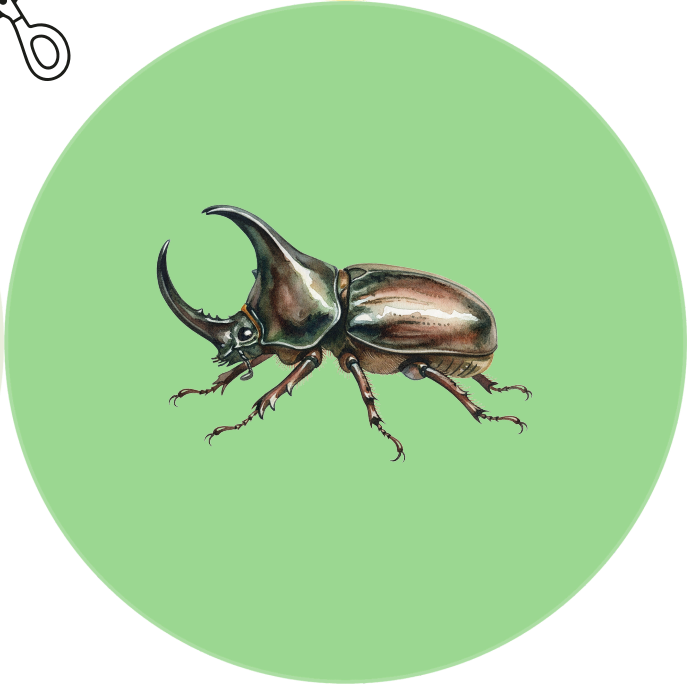
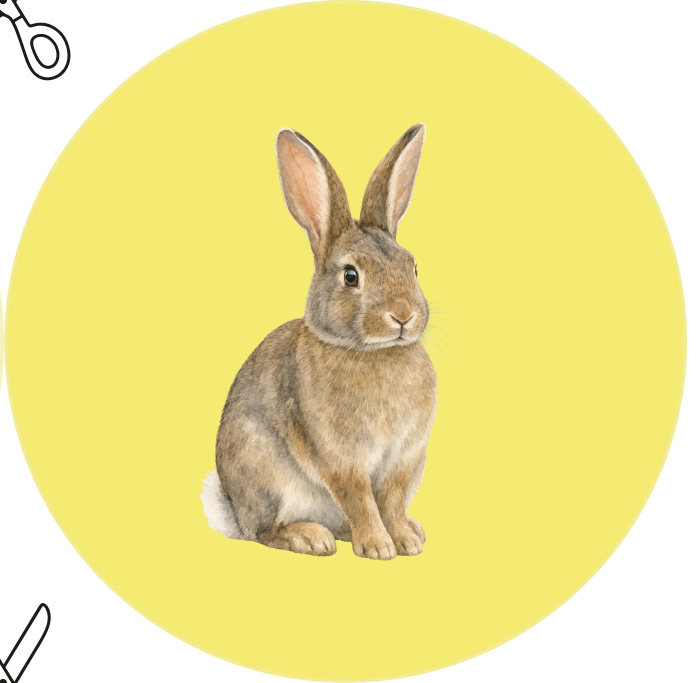
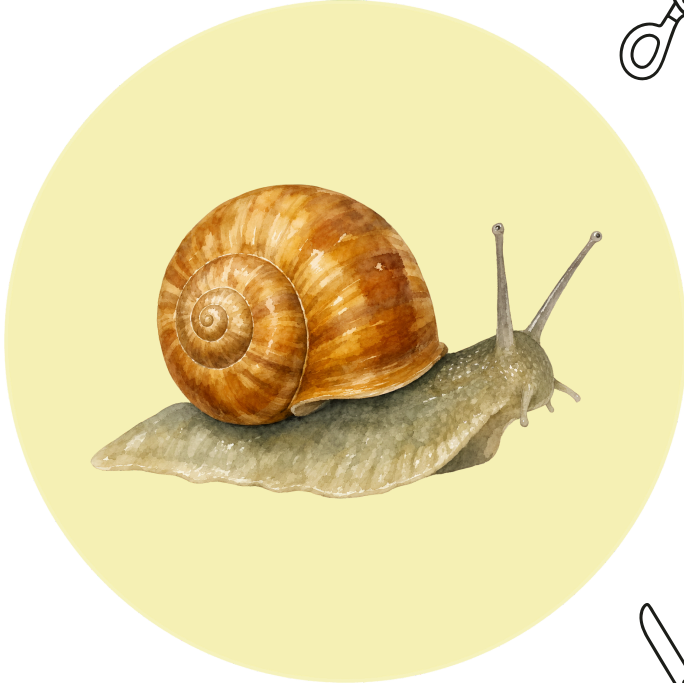
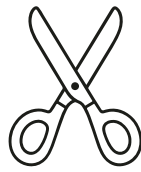
Vašou prvou úlohou je na veľký papier alebo kartón nakresliť krásny zelený strom - pomyselný bytový dom zvieratiek. V prílohe nájdete zvieratká, ktoré žijú na strome, pod stromom alebo v strome. Môžete si ich vystrihnúť a následne ich ubytovať v ich bytíkoch (hniezdo pre vtáčika, pavučina pre pavúka, chodby v kôre pre chrobáky a pod.)

A keď bude strom hotový, porozprávajte sa: Koľko zvieratiek si v ňom našlo svoj domov? A prečo je dôležité, aby stromy v prírode zostali?

SVETODNÍČEK

PRE NAJEMENŠIE FÉNIXÁČKY A
FÉNIXÁKOV VO VEKU 3-10 ROKOV

POHYBOVÁ AKTIVITA ZAJKA HOPKA

Zajko Hopko pozná množstvo hier - skrývačiek, rozcvičiek a tiež naháňačiek. Jednu jesennú si pre vás pripravil.

Jesenná naháňačka

Jedno dieťa je „vietor“ a ostatné sú listy. Listy sa voľne pohybujú po vyznačenom priestore. Keď vietor niekoho chytí, list „spadne na zem“ – dá sa do podrepu. Ostatní hráči ho môžu zachrániť tým, že ho preskočia. Zachránený list sa opäť zapojí do hry. Po chvíli vymeňte vietor, aby sa vystriedalo viac detí.

Obmena pre väčšiu skupinu: Vyberte dvoch alebo troch vetrov a zmenšite hrací priestor.

Detská organizácia FÉNIX

@do_fenix